

ZAMONAVIY TA'LIMDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH

Sh.O.Mamayoqubova

N.Zubaydova

Ilmiy raxbar

Abduvaxidov Begali Nurali o'g'li

SamDChTI 2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Bugungi kunda sun'iy intellekt misli ko'rilmagan darajada jadallik bilan rivojlanib bormoqda va u deyarli barcha sohalarni qamrab olmoqda, xususan ta'lim sohasini ham. Ushbu maqolada AI (Artificial Intelligence sun'iy intellekt)ning ta'lim sohasida foydalanish afzalliklari, ta'lim sifatiga ijobiy ta'siri, uning yordamida ta'lim jarayonini sifatli tashkil etish hamda ta'lim jarayonida ko'plab qulayliklar yaratishi haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *AI, sun'iy intellekt, individual o'rganish, ta'lim algoritmlari, innovatsion ta'lim, intensiv ta'lim dasturi*

Biz jadallik bilan rivojlanib boryotgan globallashuv zamonda yashayapmiz. Tabiiyki, bu zamonaviy fikrlashni va zamonaviy dunyoqarashni shakllantirish va zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanishni talab etadi. Hozirgi hayotimizni zamonaviy texnologiyalarsiz tasavvur qilolmaymiz va u hayotimizning barcha jabhalarini qamrab olmoqda. Xususan ta'lim sohasiga ham o'z ta'sirini o'tkazmasdan qolmadi. Ta'limdagi texnologiyalar va ilovalar tezda yangilanib bormoqda hamda kengaytirilmoqda. Bundan tashqari, aqlli mahsulotlarning uzluksiz rivojlanishi odamlarning o'qishi, ishi va hayotiga katta qulaylik va innovatsiyalar olib kelmoqda.

So'nggi yillarda yosh avlodni sifatli ta'lim bilan taminlashga bo'lgan e'tibor yanada kuchaydi. XXI asrga kelib ilm-fan shu darajda rivojlanib ketdiki, hech bir kunni fan yutuqlari va texnikalarsiz tasavvur etish imkonsiz bo'lib qoldi. Ayniqsa axborotlashgan jamiyat va sun'iy intellekt kabi tushunchalar hayotimizning asosiy bo'lagiga aylanib ulgurdi. AI (inglizcha: Artificial Intelligence -sun'iy intellekt) atamasi kundalik hayotimizda tez-tez uchraydi va uni qo'llash butun dunyoda rivojlanib bormoqda. So'nggi paytlarda sun'iy intellekt turli tarmoqlar va ijtimoiy infratuzilmalarga kiritilmoqda.

Bugungi kunda, ta'lim sohasida sun'iy intellekt (SI) intensiv ravishda o'z o'rinini egallayapti. SI, ma'lumotlarni o'rganish, tahlil qilish, o'zgartirish va tasavvur qilish qobiliyatiga ega bo'lgan axborot tizimlarini yaratishda katta ro'lni o'ynaydi. Bu tizimlar, o'rganish jarayonida ma'lumotlarni tan olish, aniq maqsadlar uchun ma'lumotlarni qidirish, ma'lumotlarni tahlil qilish, va natijalarni ko'rsatish kabi vazifalarni bajarishda yordam beradi. Tabiiy va insoniy imkoniyatlarga qaraganda,

sun'iy intellekt (SI) ta'lim sohasida bir nechta foydalarni olib keladi. Ushbu maqolada sun'iy intellektning ta'lim sohasidagi bir nechta foydali jihatlari ko'rsatib o'tilgan.

Birinchi navbatda, SI ta'lim oluvchining vaqtini tejashga va ta'limda muvaffaqiyatli rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. SI ning imkoniyatlari keng qamrovli bo'lib, u sizni qiziqtirgan savollarga javob berishi, berilgan buyruq asosida rasm chizishi yoki turli mavzularda taqdimotlar yaratishi va xattoki, turli referat va maqolalar ham yozib bera olish imkoniyatiga ega.

SI, o'quvchilarning o'zlarini boshqarish, o'zlashtirish, tahlil qilish va o'zlarining individual o'rganish usullarini tahlil qilishlariga yordam beradi. Uning ta'lim algoritmlari, o'quvchilarning individual xususiyatlari va o'rganish usullari asosida moslashtiriladi, bu esa har bir o'quvchining o'ziga xos ta'lim yo'lidagi qobiliyatlarini oshiradi. Shuningdek, o'quvchiga mustaqil o'zlashtirish imkoniyatini beradi. O'quvchilarning o'zlashtirish jarayonida bilim darajalari, qiziqishlari, kamchiliklari va xususiyatlari asosida, SI ta'lim dasturlarini moslashtiradi va har bir o'quvchiga o'zlashtirilgan ta'lim yo'lidagi eng yaxshi natijalarni olish imkonini beradi. SI, o'quvchilarning ma'lumotlarini baholash va uning bo'yicha maxsus rejalashtirishda yordam beradi. O'quvchining xususiyatlari, bilim darajasining shakllanishi va talabalarning qiziqishlari asosida, SI ta'lim dasturlarini maxsuslashtirish va maxsus tavsiyalar berish imkonini beradi.

Sun'iy intellekt nafaqat o'quvchi-talabalar balki, o'qituvchilarga ham ta'lim berish jarayonida ko'pgina qulayliklar yaratadi. Masalan, intensiv ta'lim dasturini yaratish va unga ko'ra darsni yanada qiziqarli va mazmunliroq tashkillashtirish uchun o'qituvchi o'quvchilarning qiziqishlariga oid mavzularni o'rganish va bular haqida ma'lumotlar topish, tahlil qilish va tushuntirish imkoniyatini oshirish uchun SI yordamida turli metodlardan foydalanish, turli sohalar genetika, robototexnika, ko'rgazmali o'rganish, tabiiy tillar o'rganish va boshqalar kabi sohalarni o'rganish mumkin. Sun'iy intellektidagi qo'llanmalar va ilovalar yordamida o'qituvchilar, talabalarni baholash, ta'lim dasturlarini yaratish, so'zlar, gaplar va matematik masalalarini o'rganish uchun yordam beradi. Bu ilovalardan foydalanish orqali, ta'limning interaktivligi va intensivligi oshiriladi.

Sun'iy intellektidan ta'limda foydalanishning foydalari jihatlari:

- O'quvchi va o'qituvchining vaqtini tejab ta'lim sifatini yanada yaxshilashga yordam berish
- O'quvchining o'zlashtirish darajasini oshirish
- O'qituvchiga SI yordamida yangi metodlar yaratishi va undan ta'lim jarayonida foydalanish imkoniyati
- Turli animatsiyalar va ko'rgazmali qurollardan foydalanish
- O'quvchilarning qiziqishlaridan kelib chiqib dars jarayonini tashkillashtirish

- O'quvchining individual o'rganish salohiyatini oshirish va o'rgangan bilimni yana mustahkamlashga yordam berish kabi ko'pgina qulayliklar yaratadi. Xulosa qiladigan bo'lsak, sun'iy intellekt o'quvchi va o'qituvchilarga innovatsion ta'lim uslubidan foydalanish, ta'lim materiallarini ishlab chiqish, individual shug'ullanish tajribalarni va ta'lim sifatini oshirishda samarali yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.Sh.O.Mamayoqubova. Pedagogical conditions of professional development of higher Educational establishment teacher Xalqaro so'z san'ati jurnali. ISSN 2181-9297Doi Journal 10.26739/2181-9297. 2022 5 son, 48 p
- 2.F.A.Nurmuxamedova."Sun'iy intellekt dunyo nigohida" Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS) jurnali. 2022 7 son 53p
3. M.A. Islomova "Sun'iy intellektni chet tilini o'rganishdagi afzalliklari" Pedagos journal. ISSN: 2181-4027_SJIF: 4.995 . 2023 37 son 27-29 p
- 4.N.G'.To'ychiyeva "Oliy ta'limda sun'iy intellektning ahamiyati" "COMPUTER SCIENCE AND ENGINEERING TECHNOLOGIES" 2022 3 son 254-255 p

